

Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Teisipäev, 6. august 2013 Nr 151

Viljandi maakonna päevaleht

sakala.ajaleht.ee

Hind 0,90 €

Pollis katsetati veemesilast

2010. aastast katsetati Pollis Seedri puukooli istikukasvatustes Hispaania ja Inglismaa teadurite paigaldatud ülilmoodsaid kastmisseadmeid, millega loodetakse vett ja energiat säästa.

LK 6

Keeduvärvid on soodsad ja kvaliteetsed

Viljandis Tartu tänaval maja renoveeriv perekond Põld on otsustanud selle välisvoodri katta omakeedetud värviga. Tulemus on loomulik, kvaliteetne ja ühtlasi soodne.

LK 7

Saja tonni teravilja pealt kaotab jämedalt 7000 eurot.

VÄINO VIIDEBAUM, Kissa-Märdi talu peremees

LK 8

Sakala juhtkiri

FESTIVAL

Peakorraldaja pidi keset ööd otse laval võitlusse astuma

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Festivali «Rock Ramp» viimasel kontserdil, ansambli Winny Puhh esinemise ajal läks peakorraldaja Juhan Nöps laval mati peal kokku maadlemise propageeri ja Martin Plaseriga, kes oli lubanud, et kui korraldaja võidab, loobub bänd oma esinemistasust.

«Väga huvitav kogemus oli,» kommenteeris Nöps naerdes. «Plaser on minust küll kolmkümmend kilo kergem, aga tegi mul ikkagi selja prügiseks. Mul oli viimasest maadlustrennist muidugi kaksikümmend aastat möödas, aga tema tegeleb sellega iga päev.»

Onu mustas kleidis

Kauaoodatud Winny Puhhi kontserdist kujuneski paljudele festivali tipphehk. Bänd alustas kontserti Eesti maadluse toetuseks korraldatud matšiga ning ka artistid olid selga tõmanud maadlustrikood. Seda polnud ainult vokalist Korraldajaonul, kes seekord esines vahelduse mõttes hoopis kenas mustas kleidis.

Publikurekord jäi «Rock Rambil» seekord küll löömata, kuid korraldajate hinnangul käis neljapäevast pühapäevani Viljandis kolmel laval esinenud bände kuulamas umbes 3500 inimest. Kõige menukam oligi laupäev ning kõige rohkem publikut tõi kokku viimane esineja, oma pööraste vaatamängudega tuntuks saanud Winny Puhh.

Mitmes koosseisus festivalil esinenud, seekord Viljandi bändi Udu basskitarristina laval käinud Are Kangus mäletab hästi, kuidas «Rock Ramp» end üsna tühjalt kohalt üles ehitama hakkas.

«Aastal 2007 oli ainult üks lava, kümnekond bändi ja

Winny Puhhil oli Viljandis kaasas maadluskampaaniate eestvedaja Martin Plaser, kes esitas väljakutse festivali peakorraldajale Juhan Nöpsile. Rahva rõõmuks peetigi jupp aega pärast südaööd laval lennukas matš.

SIIM PILLE

publikut ehk paarsada,» meenutas Kangus. «Nüüd on sellest aastast mitmepäevane pidu, mis toob igal aastal kohale kõvad nimed, sel aastal näiteks võimsa kontserdi andnud No-Big-Silence'i või akustilise kavaga esinenud HND.»

Publik möllas kaasa

Are Kangus mõnisk, et esinejad annavad hea ja vaheldusrikka pildi kodumaise roki seisust.

«Vaheldus on oluline,» toonitas ta. «HND tegi tänavu akustilise kava, mullu oli neil kontsert väga rokilik. Publik möllab ka kenasti kaasa, eriti öhtustel kontsertidel. Öhkkond on vaba.»

Rokifestivali peakorraldaja Juhan Nöps ütles, et korralduslikult poolelt oli see aasta üks lihtsamaid. «Meeskond töötas väga hästi ning kõik bändid jõudsid kenasti esinema,» rääkis ta. «Sel suvel on palju festivalit olnud ja see andis külas-

tajate hulgas ka tunda — rahakott ei võimalda inimestel minna kõikjale, kuhu nad sooviksid.»

Kolm ja pool tuhat inimest on siiski väga korralik publiku hulk ning Nöpsi kinnitusele andis see kindlasti jõudu ja põhjust festivali edasi korraldada. «Kui möödunud aastal oli pärast festivali tunne, et ei tea, mis edasi, siis seekord oli küll juba esimese päeva lõpuks selge, et tuleb ka järgmisel aastal ära teha,» lausus ta.

Paradoksaalsel kombel sünniks parempoolse poliitika positsioonile enim kahju siis, kui kavandatav erakond ei koguks väga palju, aga saaks siiski arvestatava koguse häält.

Koolitus Soomes töötamiseks
SOOME TÖÖHUTUSKAART
HOTELLIS CENTRUM
(Tallinna 24, Viljandi)
12.08.2013
30.08.2013
Töövõimaluskaart
012 345 678
Hind 92 €
Tondi Koolituskeskus
www.koolitamine.ee TEL +372 56 44 054

ILM

Täna puhub muutliku suunaga tuul kiirusega 1–4 meetrit sekundis. Sooja on 21–25 kraadi. Viljandi järve vee temperatuur oli eile 22 kraadi. Päike tõuseb kell 5.20 ja loojub kell 21.26.

VILJANDIS

Rahvusvaheline tenniseturniir

Täna kell 9 võistlevad tennisväljakutel kaheksa riigi U16 vanuseklassi noormehed ja neid üksik- ja paarismängus.

Kirik pakub jahedat keskpäeva

Täna kell 12 algab Jaani kirikus armulauaga keskpäevalvõet.

Giidituur

Täna kell 13 viib giid huvilised Vabaduse platsi maasika juurest jalutuskaigule vanalinna.

Linnastaadionil matsub pall

Täna kell 17 kohtuvad linnastaadionil peetavate Eesti noorte jalgpalli meistrivõistluste B1 vanuseklassis Viljandi JK Tulevik ja Tallinna FC Levadia. Kell 19 on Eesti jalgpalli karikavõistluste mängus vastamisi Viljandi JK Tulevik ja Tallinna FC Flora.

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kas oodata on karuteenet?

Ekki järgmiste riigikogu valimisteni on jäänud vaid poolteist aastat, võime neil kohata erakonda, mida praegu veel pole, kuid mille loomiseks tehakse Eesti Panga nõukogu eksemplariga Jaan Männiku eestvedamisel ettevalmistusi. Männiku sõnul on tõenäoline, et uus partei vormub tulevaks kevadeks.

Jaan Männik on selgitanud, et sooviks loodava erakonnaga hoida Eestis ära vasakpoolse poliitika võimulepääsemise ning et juhul, kui uus poliitiline jõud sünnib, saab see maailmavaatelt Reformierakonnaga sarnane. Teisisõnu puuduks sel oma nišš ning see astuks võimul oleva parteiga vahetusse võitlusse.

On selge, et juhul, kui Männiku algatusel värske erakond tõepoolest luuakse, saab sel valimistel pehmelt öeldes raske olema. Pololoog Rein Toomla hinnangul võiks see parimal juhul valimistel koguda kümme protsenti häältest.

Kõik eelöeldu paneb küsima, kelle või mille huve selline erakond tegelikult teenima hakkaks ning kas Jaan Männiku algatus oleks parempoolse poliitika viljelejatele karuteene. Valitsuse saab ju moodustada enim häält kogunud partei ning kui liberaalse poliitika pooldajate häälde kahe erakonna vahel kildudeks lüüa, on see vesi sotsiaaldemokraatide veskile.

Paradoksaalsel kombel sünniks parempoolse poliitika positsioonile enim kahju siis, kui kavandata erakond ei koguks väga palju, aga saaks siiski arvestatava koguse häält. Kui tol uuel parteil õnnestuks võtta olukorrast Rein Toomla käsitlust mööda maksimum ehk püüda kinni kümnekond protsenti häältest, oleks see oravatele väga suur kaotus.

REPLIIK

Lastehoid laval

«Ole siin ja ära kuhi mine!» manitses Viljandi pärimusmuusika festivali aegu maikas mehemürakas umbes viieaastast kohkunud olemisega tütreirtsu. Seejärel tõstis ta lapse otse Kaevumäe lavale ja läks omi asju ajama. Lapsi oli lavale istutatud veelgi: koos uue kaaslasega sai neid kokku tubli tosin. Esines parasjagu Türgi Nevbahari keerlev derviš, kelle valge hõlsti ääred sõna otseses mõttes põngerjate päid riivasid.

Olgu artist nii lapsesõbralik kui tahes, väike ja ettearvamatu käitumisega põnn laval pole tallegi taeva kingitus. Teatris ei hakka me ju oma järeltulijaid lavale upitama. Kuidas on aga vabaõhukontserditel niisugune komme viimasel ajal tekkinud, pole õrna aimugi. Loomulikult on vabas õhus asetleidvad kontserdid üldjuhul vabama atmosfääriga ja lapsed enamasti nunnud, aga lava kasutamine lastehoiuna mõjub ikkagi kummaliselt.

Kõlab ehk jöhkralt, aga publik on maksnud kõrget hinda ju artisti, mitte kolmandikku vaateväljast varjavate põngerjate nägemise eest. Elementaarne viisakusreegel näeb ette, et me arvestame kontserdii ka ülejäänud publikuga.

MARGUS
HAAV

«Sakala»
433 0046

Paradoksaalsel kombel sünniks parempoolse poliitika positsioonile enim kahju siis, kui kavandata erakond ei koguks väga palju, aga saaks siiski arvestatava koguse häält.

Võimude lahusus on löögi all

VILJANDIST VALITUD ja siin kohalikel valimistel kandideerivad riigikogu liikmed leiavad üksmeelselt, et riigikogulastel tuleks lubada istuda taas ka omavalitsuste volikogudes (vaata 31. juuli «Sakala» esiküljelugu «Viljandi linnavolikokku pürgib mitu esindusnägu» — toimetus). Kahjuks näivad nad olevat unustanud, mille tõttu see on keelatud.

Kui meie parlament kõnealuse keelu 2002. aasta kevadel heaks kiitis, tekitas eelnõu vastu hääletanud rahvasaadikutes küsimusi üksnes see, miks kahel toolil istumine keelatakse alles alates 2005. aasta, mitte juba sama aasta kohalikest valimistest. Vastus saabus aastal 2005, mil samad erakonnad, kes olid hääletanud vaid mõni aasta varem keelu sätestanud eelnõu poolt, üritasid seda enne jõustumist kaotada.

Hoolimata sellest et õiguskantsler Allar Jõks saatis siis riigikogule märgukirja, milles hoiatas niisuguse sammu astumise eest, läks see esialgu läbi. Sotsiaaldemokraadid, Isamaaliit ja Rahvaliid hääletasid küll vastu, aga Reformierakond ja Keskerakond ning Res Publica olid keelu kaotamise poolt.

Õiguskantsler leidis, et riigikogu liikmete üheaegne kuulumine volikokku ja riigikokku ei sobi hästi põhiseaduses sätestatud ametite ühitamatuse ja võimude lahususe põhimõttega.

ANDRES
LAIAPEA

tulevane protestikandidaat

tega. Õnneks oli samal seisukohal president Arnold Rüütel ja ta jättis riigikogu vastuvõetud seaduse välja kuulutamata.

Kui riigikogu selle kohe uuesti muutmata kujul vastu võttis, pöördus president riigikohtusse. Selle põhiseaduslikuse järelevalve kolleegium leidis, et reeglites nii oluliste muudatuste tegemine vahetult enne valimisi ei sobi kokku demokraatia põhimõttega.

KUI KÕNEALUNE keeld kirjutati 2007. aastal sisse ka riigikogu liikme staatuse seadusesse, selgitas selle seaduse koostamisega tegelnud tööühma juht Kristiina Ojuland (Reformierakond): «Ametite ühitamatuse printsiipi eesmärk on tagada, et järgitaks personaalse võimude lahususe põhimõtet, ning luua eeldused huvide konfliktide ärahoidmiseks. Lisaks eeltoodule on ametite ühitamatuse põhimõttel veel teinegi eesmärk tagada riigikogu liikme täielik pühendumine rahvaesindaja ülesannete täitmisele.»

Ojuland on aga nüüdseks Reformierakonnast välja visa-

Eesti poliitika kartellistumine on jõudnud piirini, kus võimude lahususe põhimõte hakkab jääma üha enam löögi alla.

tud ning tuul näib puhuvat jälle teisest suunast, justkui need varasemad argumentid enam ei kehtiks. Sel korral paistab, et meelt pole muutnud mitte üksnes reformierakondlased,

vaid isegi sotsid ja kunagised isamaaliitlased.

On kahjuks väga võimalik, et praegune president kiidab kõnealuse muudatuse heaks, sest ei taha hammustada kätt, mis teda toidab. See rõhutab aga veelgi vajadust muuta meie presidendi valimise korda. See, kui presidendi valiks otse rahvas, nagu on enamikus Euroopa Liidu liikmesriikides, sealhulgas paljudes parlamentaarsetes vabariikides, näiteks Iirimaa ja Soomes, tugevdaks institutsionaalset võimude lahusust, võimaldades presidentil täita rolli minimeeritud tasakaalustavate rolli parlamendi ja valitsuse suhtes.

Selge on, et Eesti poliitika kartellistumine on jõudnud piirini, kus võimude lahususe põhimõte hakkab jääma üha enam löögi alla. Paljude riigikogulaste järjest sagedamini väljendatav soov kaotada piirang, millega neil on keelatud kuuluda samal ajal omavalitsuse volikokku, on vaid üks selle raske haiguse sümptomeid.

PS! PÕHJALIKUMALT on kõnealust teemat käsitlenud Tiina Runthal oma 2010. aastal kaitsitud magistratöös «Riigikogu liikme mandaadi ühitamatuse kohaliku omavalitsuse volikogu liikme mandaadiga», mis on veebis igapäev vabalt kättesaadav. Soovitan seda lugeda mitte üksnes riigikogu liikmetel, vaid kõigil valijatel.

Milles seisneb meie maailmavaade?

(Randel Läntsi kirjutis on ajendatud 1. augusti Sakalas ilmunud Rannar Raba kommentaarist «Mitte müllestki midagi?».)

«AITÄH, SOTSID!» ütles endamsi Helsingi äärelinna mänguasjapoe müüja laupäeval, kui oli enda järel poeukse sulgenud. Teda ootas ees meeldiv pärastlõuna: tal polnud vaja sisseoste teha ja ta võis pühenduda perele.

Umbes niiviisi võib ette kujutada Rannar Raba kirjeldatud juhtumit teisest vaatevinklist. Kusjuures tol müüjal õnnestus lapsele antud lubadust pidada.

Kuidagi jabur on lugeda, kuidas oma eksimuse tunnistamise asemel süüdistatakse riigikorraldust. Ei kõla veenvalt, et lapse lootuse luhtumises on süüdi ametivõimud. Isegi kui keegi ei soovi, et riik talle üht või teist ette kirjutab, pole tal mõtet oma tegematajätmistest riiki süüdistada.

RANDEL
LÄNTS

sotsiaaldemokraat

Mina ei tea, miks Eestis on nii toidu- kui tarbekaupade hinnad kõrged. Küllap tingivad selle turu väikus ja väike kasumimäär. Võib-olla mängivad rolli ka tööjõukulud.

Selles valguses tundub paratamatult imelik, kui Viljandis on kaks Selverit, Rimi, Maksimarket, kaks Maximat, Säästumarket ja veel ridamisi väiksemaid toidukauplusi.

Nagu Raba ei soovi minagi, et peaminister Andrus Ansip ütleks, kui palju peab leivapäts maksma. Olen veendunud, et niisugust asja ei taha oma riigis otsustada ka Soome peaminister Jyrki Katainen ega Rootsi peaminister Fredrik Reinfeldt.

Nõustun, et tegu on maailmavaateline küsimusega. See-ega võiks Eesti peaminister mõelda, kas maksustada toidukaupu 20- või üheksaprotsendilise käibemaksu määraga.

Aga kas meie maailmavaade seisneb siis võimaluses aina tarbida? Usus, et konkurents lahendab eranditult ja alati kõik küsimused? Et riiki tuleb juhtida ainult ettevõtlusloogikast, jättes sotsiaalsed aspektid kõrvale? Kui nii, siis koligem kõik ülepeakaela Tallinna ja avagem ööpäev läbi avatud kauplused. Eesti oludes oleks nõnda kindlasti kõige efektiivsem.

OLEN JUBA AASTAID püüdnud oma tarbimisharjumusi korrigeerida. See, et mul on võimalus minna pühapäeval kell 22.45 kauplusesse sinepit ostma, ei tähenda ilmingimata, et ma seda kasutaksin. Võin vabalt oodata ka esmaspäeva hommikuni.

Mul on nendest müüjatest

lihtsalt kahju. Ka neil on keegi, kes neid koju ootab, näiteks laps, kes vajab abi kodutöös.

Muidugi võib alati öelda, et otsigu nad siis endale muu töökoht. Kuid milles on lapsed süüdi?

TEILE, KES TE soovite libertaarsele maailmavaatele truuks jääda, üks soovitus: tehke oma sisseostud riigis, kus inimestel pole vaja puhata. Või veel parem: külastage internetipoode. Seal on võimalik ööpäevaringelt oma ostmise õigust ja vabadust nautida. Tulumaksu alandamisest jääb ühtlasi rohkem raha kätte.

Ei maksa aga imestada, et arstiaibi pole küllalt hästi kättesaadav ja koole suletakse. Ja järgmine kord, kui laupäeval pärastlõunal Ida-Helsingisse satute, viige laps hoopis mänguväljakutele. «Paha» riik on neid sinna rohkesti rajanud.

PRÄÄNIK

Viljandi vibulaskja Laura Nurm-salu võitis Eesti meistrivõistlustel kuldmedali.

PIITS

Männimäe trikikipark on ära lagastatud.

UUDISED

Toimetaja HANS VÄRE, 433 0050, sakala@ajaleht.ee

156

Tele2 analüüsi kohaselt helistasid Viljandi elanikud juulis keskmiselt 156 minutit, mis teeb neist Eesti ühed agaramad mobiiltelefoniga helistajad. Viljandimaa oli maakondadest kõnemahult neljandal kohal ning kõne keskmise pikkuse arvestuses 1,89 minutiga Saaremaa järel teine.

Ärpäd Pomazi (vasakult), Miku Hatem, Johanna Pärnsalu ja Maris Lepp naudivad ainulaadset Eesti suve.

MARKO SAARM

LAAGER

Eesti juurtega noored kohtuvad Veneveres

JOHAN-KRISTJAN KONOVALOV
sakala@ajaleht.ee

Eelmisel nädalal sõitis Veneverre 22 välismaal elavat eesti juurtega noort, et veeta peaaegu kaks nädalat eesti keeles kümmeldes.

Neli laagris osalevat noort näivad esimesel kohtumisel olevat eestlaslikult tagasihoidlikud, kuid viisakus, millega nad võrast inimest tervitasid, on midagi, mida Eestis kahjuks tihti kogeda ei saa. Oli üllatav, et kõik nad räägivad eesti keelt perfektselt.

Johanna Pärnsalu elab Belgias, kuid peab plaani asuda

aasta pärast õppima Tallinna tehnikaülikooli. Miku Hatem tuli laagrisse Prantsusmaalt ja Ärpäd Pomozi Ungarist. Maris Lepp elab Eestis ja on üks kaheksast tuginoorest, kes välismaal elavaid eakaaslaste laagris abistavad, pakkudes neile keelekümblust.

Kõik välismaal elavad noored ütlesid, et Eestis meeldivad neile kõige enam odavad hinnad, kaunis loodus ja värske õhk. «Rabad on midagi sellist, mida mujal maailmas ei näe,» lausus Johanna Pärnsalu.

Eesti jalgpalli rahvuskondise särki kandev Miku Hatem sai sellest võistkonnast teada alles paari aasta eest. Samas nentis ta, et Prantsusmaa koondivõistkonnast on praegu veel rohkem põhjust kaasa elada. Ärpäd Po-

mozi sõnul on laagris tore see, et saab teha sporti ja teiste noortega koos aega veeta.

Kõik noored kinnitasid, et püüavad tulevikku Eestiga siduda. Neil on siin ka vanavanemad ja sugulased, kelle laagri kõrvalt külas käia.

Venevere laagri korraldaja, mittetulundusühingu HeadEst juhataja liige Epp Adler rääkis, et peale välismaalt tulnud noorte on laagris kaheksa Eestis elavat tuginoort. Adleri sõnul aitab laagris ette võetav kaasa keelekümblusele ja on üldhariv. «Meil on näiteks grupp, kes teevad show'sid, ning meedia- ja õhtuprogrammi grupp,» loetles ta. Eile pärastlõunal oli laagris kontsert, kus esitati eestikeelseid laule.

«Oleme suvisel eesti keele laagrit korraldanud juba

13 aastat, sest kõige tähtsam on hoida noorte loomulikke sidet Eesti maa ja eesti keelega,» toonitas Adler. «Tahame, et noored räägiks tulevikus oma kodu eesti keelt, isegi kui nad elavad välismaal, ja et Eesti oleks neile iseenesestmõistetav paik, kus elada või puhkust veetmas käia.»

Laagri juhi sõnul avastavad noored tihti üllatusega, et lood, mis sõja ajal Eestist põgenenud vanavanemad on rääkinud ja mis on neile seniajani tundunud uskumatud, on juhtunud ka teiste vanavanematega. Selliseid seoseid noortel välismaa sõpradega tekkida ei saa.

Eestis korraldatavate noorte eesti keele laagrite tegevust rahastavad haridus- ja teadusministeerium ning kultuuriministeerium.

Lõuna-Eesti liiklus pole turvalisemaks muutunud

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Kui liikluspolitseinikel on mujal Eestis põhjust röömustada, sest avariides hukkunate arv on märgatavalt vähenenud, siis Lõuna-Eesti paistab silma näitajatega, mis seisavad muutumatuna eelmise aasta tasemel.

Lõuna prefektuuri liiklusjärelevetalituse juht Tõnu Kürsa ütles, et põhjusi, miks Lõuna-Eestis hukkunatega liiklusõnnetused vähenenud ei ole, on mitu. «Purjus pea, söödukiiruse ületamine, turvavöö kasutamata jätmine, ohtlikud manöövrid ja tähelepanematus,» loetles ta. «Oma rolli mängib seejuures kindlasti ka juhus, kui kõik halvad asjaolud ühel hetkel kokku langevad.»

Keskmise roolijoodiku kuvand

Politseinik tõdes, et liiklusõnnetustes, kus inimene on viga või hukka saanud, annavad tooni just juubes juhid ning turvavarustuse sõitjad. Seepärast on politseil selliste rikkumiste ja kiiruseületamiste puhul ka oma karistuspoliitikat karmistanud.

«Need on ohtlikud rikkumised, mille tagajärg on sagedasti liiklusõnnetus, milles inimene saab viga või lausa hukku,» selgitas Tõnu Kürsa.

Ilmselt on eelneva tõttu loodud ka Lõuna-Eesti keskise roolijoodiku portree. «Üldjuhul on Lõuna-Eesti roolijoodik 19–26-aastane mees, kes ligikaudu pooltel juhtudel on raskest juubes,» sõnas liiklusjärelevetalituse juht.

Siinsete roolijoodikute põhjustatud liiklusõnnetuste arv on lausa kasvanud. Kui 2012. aastal oli neid 30, siis tänanu on neid olnud sama aja juba 33. «Võib öelda, et olukord on stabiilne ning tohutut kasvu ei ole, kuigi mõistagi loodaks selles vallas kogu Eestis märgatavat olukorra paranemist,» rääkis Kürsa asjaolude raskusest.

Nii selgub, et tänavusest 12-st hukkumuga liiklusõnnetusest neli juhtusid juubes juhi süül. Muudel juhtudel oli tegu tähelepanematusena manöövri sooritamisest või kiiruseületamisest tingitud teelt väljasõiduga.

ÕNNETUSED

Tänava esimesel poolaastal juhtus Viljandimaal 22 inimvigastustega liiklusõnnetust.

- Viiel korral põhjustas selle juubes juht.
- Avariides hukkus kaks inimest.
- Kuue kuu jooksul polnud ühtegi juubes juhi põhjustatud hukkuna õnnetust.

Allikas: Lõuna prefektuur

«Murettekitav on asjaolu, et 12 hukkumust koguni kuuel oli turvavöö kinnitamata. Neil kuuel juhul võinuks turvavöö kinnitamine selgelt elu päästa,» lisas korraldaja.

Ta märkis veel, et endiselt saavad turvavarustuse eirajatest enim viga kaassõitjad. «Ohutusrihm on elupäästja ja see tuleks kinnitada ikkagi inimese enda turvalisuse tagamiseks, mitte seaduse nõudmise pärast,» toonitas Kürsa.

Sadakond kontrollaktsiooni aastast

Juubes juhtide liiklusvoost kõrvaldamiseks on Lõuna prefektuur korraldanud läbi aegade stabiilselt sadakond kontrollaktsiooni aastast. Mullu organiseeriti poole aastaga 107 891 puhumist ning avastati 1008 alkoholi pruukinud roolikeerajat, kellest 459 olid kriminaalses juubes. Tänava poole aastaga on puhuma pandud 106 342 juhti, kellest 975 olid alkoholi tarvitanud ja 470 kriminaalses juubes.

Viljandimaal pandi esimesel poolaastal puhuma 7716 juhti ja roolimisest on kõrvaldatud 99 juubes juhti. «Võrreldes varasemaga on rohkem avastatud just raskest juubes sõiduki juhte,» kommenteeris Tõnu Kürsa statistikat.

Ta tõdes, et politseil on roolijoodikute arvu vähendamiseks piiratud vahendid, ning toonitas, et olukorra parandamiseks saab suure töö ära teha ülejäänud ühiskond. Kürsa hinnangul saavad juba praegu paljud inimesed aru, et juubes juhid on suur ohtu allikas, ja neist politsei hädanumbrile ja liiklusliini numbrile 14900 teada andnud. Ühtlasi leidis ta, et inimesed võiksid kaasa mõelda, kuidas juubes juhtidega seotud õnnetusi veelgi paremini ära hoida.

Tõnu Kürsa

Viljandi võõrustab noortepäevalisi

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

12. augustil peetakse Viljandis noortepäeva, mis toob kokku kõigi maakondade noortekeskuste ja noorsootöö organisatsioonide töötajad ja nende kaalukamate koostööpartnerite esindajad.

2003. aastast tähistatakse noortepäev väärtustab noori ja nende tegevust. Seekord on teema «Maailm ootab — võta ta ette» ning seda silmas pi-

davad sündmused on kavandatud Jakobsoni kooli staadionile, Sakala keskuse hoovi ja Turu tänavale.

Programm algab Jakobsoni kooli juures kell 14, mil peetakse maha traditsiooniline jalgpallilahing «Noored versus otsustajad», kus noorte võistkonnale astuvad vastu haridus- ja teadusministeeriumi töötajad.

Järgmiseks liigub osalised rongkäik Sakala keskusesse, kus kella 16-st astuvad üles

noored ja noortega töötavad inimesed mitmesuguste eeskavade ning teabeprogrammidega. Samal ajal saavad huvilised Turu tänaval uudistada noorsootöö võimalusi. Teiste seas jagavad infot kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored Eesti büroo, Pärnумаа vabatahtlike keskus, töötukassa Viljandimaa osakond, Noored Kotkad ja Kodutütred, EstYes, Eesti Noorteportal, Euroopa Noortekaart ning Eurodesk.

Päeva juhivad Vennad Vähid ning kell 21 esinevad sündmuste kulminatsiooniks Tanel Padar & The Sun.

Noortepäeva korraldavad kahasse Eesti avatud noortekeskuste ühendus, Eesti noorteühenduste liit ning Eesti noorsootöötajate ühendus. Kõik sellega seotud ettevõtmised on vaatajatele ja kuulajatele tasuta. Täpsemat infot programmi kohta leiab asjakohaselt Facebooki leheküljelt.

Hendrik Agur kandideerib Tallinna volikokku

Karksi vallavolikogu liige ja Tallinna Gustav Adolphi gümnaasiumi direktor Hendrik Agur (pildil) kandideerib järgmistel kohalikel valimistel Isamaa ja Res Publica Liidu nimekirjas Tallinna linnavolikokku.

«Olles juhtinud Eesti vanimat, Gustav Adolphi gümnaasiumi kaheksa aastat ja olles kogenud Tallinna hariduse korraldust seestpoolt, soovin linnavolikogus Tallinna haridus- ja kultuuri korraldamisele käed külge lüüa. Tallinnas on kõige rohkem haridusasutusi ning linna hariduspoliitikat ja hariduse korraldusest sõltub meie tänane ja homne päev otselt.» teatas Hendrik Agur.

Mullu märtsini oli Agur Karksi volikogu esimees, kuid ta oli sunnitud lahku- ma, sest ei suutnud oma ideid volikogus läbi suruda. (Sakala)

Uus süsteem lubab kergemat automüüki

Maanteeameti tellimisel peaks tuleva aasta algul valmima e-teenuse keskkond, mis võimaldab müüa autot kodust lahkumata.

Maanteeameti peadirektori asetäitja liiklusohutuse ja ühistranspordi alal Lauri Ligna ütles, et süsteem tuvastab kasutaja ID-kaardi, mobiili-ID või internetipanga paroolide abiga. Kui soovetakse vormista sõiduki müügitehingut, peavad nii ostja kui müüja kinnitama müügilepingu digiallkirjaga.

Nõnda saab tehingut teha hoolimata asukohast, ka näiteks välismaal olles. Samas on see Lugna sõnul väga turvaline. «E-teeninduse keskkonnas sõiduki müügilepingut vormistades peavad pooled kinnitama toimingut digiallkirjaga. Kindlasti on digiallkiri turvalisem kui paberandjale kirjutatud allkiri, mida on võimalik võltsida.» märkis ta.

Süsteemi valmimise tähtajaks on 2014. aasta jaanuar. (E24.ee)

Koerad tegid, mis suutsid, et läbida takistusrada võimalikult kiiresti.

3 x ELMO RIIG

29 KRAADI

Koerad võistlesid rasketes oludes

SIIM PIIRAK
siim.pirak@ajaleht.ee

Nädalavahetusel näitasid koerad ja nende peremehed Viljandi Jakobsoni kooli staadionil oma osavust suures leitsakus.

Agility meistrivõistluste ühe korraldaja koeraklubi Vile juhatuse liikme Keida Tirmaste sõnul läks võistlus väga hästi. Ta tõdes, et registreerunud 58 paarist osales meistrivõistlustel vaid 55, kuid siiski oli tegemist rekordilise osalemisega. Eelmisel aastal võttis osa 47 meeskonda.

Eesti meistriks võivad end nimetada suurusklassis Mini võitnud Dmitri Kargin ja šeltie Stenley, Midis Natalja Garaštšenko ja Saksa jahiterjer Tika ning Maksis Marje Piroja ja Belgia lambakoer malinois Süsi.

«Võistlustingimused olid rasked, sest temperatuur küündis 29 kraadini. Õnneks said koerad ka varjus olla,» rääkis Tirmaste.

Mööduvõttu hindas austerlane Bernd Hüppe, kes jõudis Viljandisse reedel ning tegi raja nädalavahetuseks valmis.

Pärast võistlusi andis ta kaks päeva koolitusi. Tirmaste avaldas lootust, et ehk on täna aega kohtunikule ka lin-

Kuumusest hoolimata kibelesid kõik võistlejad rajale.

Rasketes tingimustes tuli anda endast maksimum.

na tutvustada, sest seni oli too näinud vaid võistlusrada ja majutusasutust.

Kõigil mööduvõttul osalenutel oli üks ülesanne: koeral tuli takistustega rada läbida võimalikult kiiresti. Kahejalgne kaaslane pidi teda suu-

nama hääle ja kehakeele abil.

Kõiki tulemusi saab näha veebiväravast <http://www.agilitykoer.ee/>. Seal on kirjas ka Viljandis asetleidnud rahvuslike ja rahvusvaheliste agility võistluste saavutused.

Lahtise leegiga põlenud maja katus sai tugevalt kahjustada ning hoone ise suitsukahjustusi.

MARKO SAARM

Karulas süttis sädemetest garaaž

Eile kell 15.55 sai päästeamet kutse Viljandi lähedale Saarepeedi valda Karula külla, kus põles töökojana kasutatav kõrvalhoone. Inimesed õnnetuses kannatada ei saanud.

Viljandi operatiivkorrapidaja Andreas Pertelsoni sõnul jõudis Viljandi päästekomando sündmuskohale umbes viie minutiga.

«Kui me kohale jõudsime, olid garaaži suurest uksest leegid väljas,» kirjeldas Pertelson

esimest vaatepilti. Tema jutu järgi sai põleng alguse sõiduauto vraki remontimisest, kui ketaslöikuri sädemest süttis auto põhja all olev mastiks.

Päästekomando asus leekides töökoda kustutama ning kuigi vahepeal lõppes kustutusautos vesi, suudeti kella 17 ajal tuli kontrolli alla saada. «Kõrvalhoone põlema ei läinud,» lausus operatiivkorrapidaja. Hoone eterniitkatus sai tules tugevalt kahjustada ning hoone ise suitsukahjustusi.

Põlengupaika sõitsid ka kiirabibrigaad ning politseipatrull, kuid nende abi keegi ei vajanud. (Sakala)

Hansalinn otsib videokunstnikku

Viljandi linnavalitsus otsib järgmisel suvel Saksamaal Lübeckis korraldatavaid rahvusvahelisi hansapäevi silmas pidades videokunstnikku.

Igal aastal korraldatakse koos hansapäevadega «HANSEartWORKS» nimelist kunstiprojekti. Kui tänava keskendus see tänavakunstile, siis järgmisel aastal võetakse ette videokunst. Üldpealkiri on seejuures «Tagasi tulevikku».

«Niisiis otsime videokunstnikku, kes oleks huvitatud võimalusest end ja oma kunsti rahvusvahelisele publikule näidata Lübecki muuseumkvartalis St Anna kunsthallis või St Jakob kiriku fassaadil,» selgitas linnavalitsuse välissuhete spetsialist Markus Peter Nagel.

Näituse põhjal koostatakse eksponeeritud töödest ka vir-

tuaalne kataloog ja töid kasutatakse videonäituse reklaamimiseks sotsiaalmeedias.

Kandideeriv kunstnik ei pea olema Viljandist pärit, aga töö või kunstnik peavad selle linnaga mingil moel seotud olema.

Linnavalitsuse komisjon valib esindaja välja novembri alguseks ja esitab tema kandideerimisdokumendid Lübecki projektirühmale. Too langetab 16. detsembriks lõpliku otsuse kõikide hansalinnade esitatud kandidaatide kohta.

Juhul kui kunstnik osutub valituks, tasub Viljandi tema sõidu- ja õõbimiskulutused ning päevaraha. Valitud kunstnik kohustub andma kõik projekti «HANSEartWORKS» ajal valminud tööde kasutamiseks seotud õigused Lübecki linnale. (Sakala)

Viljandi ootab koolitoidutoetuse taotlusi

Viljandi linnavalitsuse sotsiaalamet ootab 10. augustiks avaldusi, mille järgi maksta algava õppeaasta esimesel pooltel koolitoidu ja koolieelse lasteasutuse toidupäeva toetust.

Tähtajaks esitatud taotluse järgi makstakse koolitoidu ja toidupäeva maksumuse toetust selle aasta lõpuni.

Toetuse saamise õigus on nendel õpilastel ja lastel, kelle elukoht on rahvastikuregistri järgi Viljandi ja kes õpivad riigigümnaasiumis või käivad mõnes linna lasteasutuses. Toetust sooviva pere netosissetulek ei tohi olla üle 240 euro kuus ühe pereliikme kohta. Linna pressiteates on

märgitud, et sissetulekutes ei võeta arvesse riiklikke pere-toetusi.

Avalduse blanketid on saadaval Viljandi koduleheküljel ning inforiulitel linnavalitsuse majades Laidoneri plats 5 ja 5-a ning Linnu tänav 2.

Avaldusele tuleb lisada tõendid kõigi leibkonna liik-

mete toetuse taotlemisele eelnenud kolme kuu netosissetuleku, sealhulgas lastele makstavate elatiste kohta.

Ühtlasi oodatakse raes septembrikuu jooksul peredelt soovi korral avaldusi üldharidus- ja kutsekoolis õppivate laste koolitoetuse saamiseks. (Sakala)

REFONDA
MAKSAB
TOPELT!

1817
KAMPAANIA REEGLID
WWW.REFONDA.EE

REFONDA
BLRT GRUPP

KOGUKOND

Jakobsoni kool sooviks saada Männimäe kultuurikeskuseks

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Et üha enam kultuuriasutusi kolib Männimäelt kesklinna, võiks Jakobsoni koolist direktori arvates kujuneda piirkonna kultuurikeskus, kus töötaks ka linnaraamatukogu filiaal. Nii linnavalitsus kui -raamatukogu seda mõtet aga ei jaga.

«Võimalus, et inimesed end rohkem koolimajaga seostavad, on olemas, sest kultuuriasutused kaovad pisitasa Männimäelt,» lausus Jakobsoni kooli direktor Eero Järvekül, viidates sellele, et peale raamatukogu kolivad Männimäe tee 26 hoonest stügisel ära spordikooli vibusordi osakond ning kunstikool.

Järvekülje sõnul käivad Jakobsoni kooli spordisaalis õhtusel ajal treenimas spordisõbrad, samuti harjutavad seal tantsurühmad ja koorid.

«Massilist kasutatavust õhtusel ajal veel ei ole, kuid ringitegevusi tuleks koolis suurendada,» leidis direktor. «Kui kõik huvikoolid hakkavad kesklinnas paiknema, on meie lastel seal suhteliselt raske käia. Mida noorem laps, seda suuremat rolli mängib vahemaa.»

Õppeasutuse juht näeks Jakobsoni kooli ruumides ka linnaraamatukogu Männimäe filiaali, mis kolitakse sel nädalal kesklinna. «Sellise võimaluse oleme välja käinud. Linnaela-

Eile kolisid raamatukogu töötajad (vasakult) Anu Sild, Jane Haavel ning Elvi Saar Männimäe filiaali tüksaks. Täna tuleb teavikutele järele auto, mis hakkab neid raamatukogu peamajja viima.

ELMO RIIG

nikud saaksid kooli raamatukokku tulla kella 15-st, sest õpilased kasutavad raamatukogu õpperuumina,» selgitas ta.

Et koolimaja kuulub linnale, ei peaks ruumide eest sisuliselt midagi maksma. «Lähtuda tuleb linna huvidest, et olemaolevad ruumid oleksid mõistlikult kasutatud,» rõhutas Järvekül.

Huvi peaks olema kahepoolne

Raamatukogu filiaali avamisest koolihoones pole Eero Järvekülje hinnangul siiski enam mõtet rääkida, sest see vajaks

pikemat analüüsimist ning kahepoolset huvi, kuid linnaraamatukogu puhul seda ei ole.

«Vanemad inimesed tahaksid hommikul kell üksteist kokku saada ning hakata juttu ajama, aga kooliruumides pole see nii vara reaalne,» selgitas ta. «Kõige tõsisemaks küsimuseks jääbki see, kuid võrd rahuldab inimesi õhtupoolne aeg, sest kui avame filiaali ning inimesi käima ei hakka, pole sel ka mõtet.»

Kuid kas kooli esimesele korrusele oleks võimalik ehitada eraldi raamatukogu, mida linnarahvas saaks kasutada juba hommikust?

Direktori sõnul valitseb koolis klassiruumide puudus ning ümberehitus esimesel korrusel ei ole seepärast võimalik. «Ehk võiks seda mõelda siis, kui õpilaste arv peaks kunagi vähenema, aga praegu on meil endalgi hommikupoolikute ruumidega kitsas,» lausus ta. Ja kui tulevikus peaks klassiruumi vabanema, leitakse nendele rakendus tõenäoliselt kooli sees. «Näiteks praegu otsime ruumi, et tüdrukute käsitööklassi suuremaks teha.»

Viljandi linnaraamatukogu direktor Reet Lubi lausus, et raamatukogu filiaali kolimine Jakobsoni kooli ei ole hea la-

hendus ning linnavalitsusel käivad läbirääkimised perioodika lugemissaali loomiseks Selveris asuvasse Pappa Pizzasse.

«Kooli lahendus ei ole meie arvates hea, sest nemad pakuvad linnarahvale raamatukogus käimiseks aega kella 15–18, meie aga eeldame, et inimesed tahavad värsked lehti lugeda hommikupoolikul,» rääkis Lubi.

Õppetöö ajal ei saa võõraid majja lasta

Kooli raamatukogu paikneb kolmandal korrusel, kuid et majas on lift, pääseksid sinna hõlpsasti ka need inimesed, kellel on raske trepist käia. Küll aga tekib Reet Lubi sõnul turvalisuse küsimus. «Raamatukogu saavad kasutada kõik soovijad ning kuidas suudetakse kooli territooriumil tagada nii õpilaste kui raamatukogus käijate turvalisus?»

Viljandi abilinnapea Ardo Agasild arvas, et eakad ei hakkaks kolmandal korrusel raamatukogus käima. «Õppetöö ajal ei saa võõraid inimesi majja lasta,» lausus Agasild ning sõnas, et linnaraamatukogu Männimäe filiaali rajamise õppehoonesse võiks välistada.

Sel nädalal kohtub abilinnapea ettevõtjaga, et arutada perioodika lugemissaali rajamist Selveri Pappa Pizzasse.

Küsimusele, kui kindel on see, et lugemissaal kaubandushoonesse tuleb, vastas Agasild, et kui asjad korda saadakse ning kellelgi vastuväiteid ei ole, võib avamisest rääkida septembri algul.

Riigipea meeskond peab Tuhalaanes talgupäeva

Presidendi kantselei töötajad korrastavad augustikuulsel talgupäeval Tuhalaane küla kalmistut. Tõenäoliselt annab ettevõtmisesse oma panuse ka riigipea Toomas Hendrik Ilves.

Presidendi kantselei on juba mõnda aega suviti korraldanud talgupäevi, et aidata hoida ajaloo pärandit. Varem on tegutsenud näiteks Narvas ja Läänemaal.

Sedapuhku on plaanis puhastada Tuhalaane suruuaia vanem osa võsast. Pärast tööd peab ajaloolane David Vseviov talguliste loengu mineviku mõistmisest. (Sakala)

Joobes juht sõitis maha betoonist elektriposti

Pühapäeval kella 17.40 paiku sai politsei juhtimiskeskuse teate, et Suure-Jaani vallas Vastemõisa–Kõpu maantee viiendal kilomeetril juhtus liiklusõnnetus.

Sõiduauto Audi 80, mida juhtis alkoholijoobes 43-aastane Andres, sõitis maha betoonist elektriposti. Audis oli kaassõitjana 30-aastane Rauno.

Sündmuskohal käis kiirabi, kuid liiklusõnnetusse sattunud mehed medikute abi ei vajanud.

Juhtunu täpsemate asjaolude selgitamiseks alustas Viljandi politsei kriminaalmenetlust. (Sakala)

AINULT ÜKS NÄDAL!

HINNASHOKKER

Kõiki tooteid vaata aiatehnikaeksperdid.ee! Kampaania kestab 5-11.august.

Murutraktor
Minirider CubCadet 114 TA
420 cm³,
200L koguaja

Hinnavõit
400€

Tavahind 1695€

Kampaaniahind
1295€

Võsalõikur
ECHO SRM-222ES
0,7kW,
Easy-Start

Hinnavõit
80€

Tavahind 279€

Kampaaniahind
199€

Muruniiduk
CubCadet 46 PB
46cm,
140 cm³,
3im

Hinnavõit
126€

Tavahind 499€

Kampaaniahind
373€

Mootorsaag
Shindaiwa 389S
1,7kW,
Soft-Start

Hinnavõit
110€

Tavahind 396€

Kampaaniahind
286€

aiatehnikaeksperdid.ee

Stokkeri tööriistakeskus, Viljandi, Puidu 17, E-R 9-15 L 9-14 P suletud, tel. 4355 328

Küsi personaalset järelemaksu.

SÄÄSTMINE

«Veemesilane» tõestas Seedri puukoolis oma võimekust

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Pollis asuv Seedri puukool on mitu suve katsetanud uuenduslikku kastmissüsteemi. Üle-euroopalise programmi lõppemise järel peaks see jõudma suurtootmisse ning tooma meie laiuskraadidel suurt kasu näiteks maasikakasvatajatele.

Kolm aastat tagasi paigaldasid Hispaania ja Inglismaa teadurid Seedri puukooli istikukasvatuse kastmissüsteemide katseseadmed, millega loodeti vett ja energiat säästa. Istikupottidesse asetati arvutisüsteemiga ühendatud andurid, mis mõõtsid iga kümne minuti tagant mulla niiskust ja näitasid, millal istikud kastmist vajavad.

Esimene andur oli kümne, teine kahekümne ja kolmas neljakümne sentimeetri sügavusel.

Ilmajaam juhtis kastmist

Läheduses asuva kõrvalhoone katusele paigaldasid teadurid arvutisüsteemiga ühendatud väikese ilmajaama, mis mõõtis sademete hulka, õhutemperatuuri, tuule kiirust ja suunda ning valguse tugevust.

«Kui seade prognoosib peatset sadu, lükatakse kastmist edasi isegi sel juhul, kui pottides hakkab niiskust nappima,» rääkis Seedri puukooli juht Elmar Zimmer toona ja lisas, et võimalik on kasutada ka ametlike ilmajaamade prognoose.

Katusele paigaldati vastuvõtuterminal, kuhu koguti andmed, mis edastati mobiililevi

kaudu Barcelonas asuvasse serverisse, kus infot hiljem analüüsiti. Süsteem hakkas tööle väikeste akudega, mis said energiat päikesepaneelide kaudu.

Neljapäeval Seedri puukoolis olud kastmissüsteemi tutvustati projekti tulemusi. Elmar Zimmer tunnistas, et esimene etapp, mida juhtisid hispaanlased, äpardus, sest päikesepaneelide energiast jäi väheks ning tekkis ka muid tõrkeid. Seega tuli seadmed Hispaaniasse tagasi saata.

«Kastmises sai siiski muudatusi proovida. Kui pottide pind oli kuiv, aga sügavamal asuval põhijuurtel niiskust jagus, ei rutanud me kastma. Samas kui vihm kastas potte kuni kümne sentimeetri sügavuseni, aga 20 sentimeetri peal olid juured kõige aktiivsemad, andsime ikkagi vett. Reguleerisime kastmist vastavalt sellele, kus olid juured parajasti kõige aktiivsema kasvuga,» selgitas ta.

Irlased tegid perfektset tööd

Teine etapp algas aasta hiljem iirlaste juhtimisel. Kui lõuna pool päikesepaneelid ennast õigustasid, siis põhjas, sealhulgas Eestis otsustati nendest loobuda. Kasutati statsionaarset elektrisüsteemi ning põldudel said seadmed toidet suurtelt akudelt.

Samuti leiti, et odava raha eest paigaldatud ilmajaamad annavad tihti ekslikku infot ning kindlam on kasutada lähedal asuvate statsionaarsete ilmajaamade andmeid.

«Esimene etapi vead korrigeeriti ning täiendatud seadmed töötasid seejärel ideaalilähedaselt. Mullu sattus väga vihmane suvi ning kasta ei olnudki vaja,» jutustas Zimmer. Ilma lisaveeta saadi hakkama ka Inglismaal ja Iirimaal, kus maasikapõldudel uputas.

See-eest lõunapoolsetes riikides, kus sademid nappis, oli moodne kastmissüsteem Zimmeri jutu järgi väga suure kasuga. «Nende seadmete eelis on see, et mõõtmine käib täpselt ning vett kasutatakse väga ökonoomselt. Esimeses etapis said inglased 14 protsenti vee kokkuhoidu. Rahaliselt suurim sääst oli lõunas, kus merevesi muudetakse kastmiseks magemaks ning seda pumbatakse tihti kümnete kilomeetrite kaugusele põllule,» rääkis Zimmer.

Kõrbealad laienevad

Elmar Zimmer on oma silmaga avastanud, et veeta aladid tuleb Euroopas juurde. «Hispaanias käies nägin mäekülgi, mida veel paarkümmend aastat tagasi niisutati ning kus kasvasid taimed. Nüüd on seal vaikus, sest vett ei jagu. Enamik maailma rahvastikust elab veepuuduses. Euroopa lõunaosas ki on magedat vett väheks jäänud ning Euroopa Liit panustab palju, et leida säästlikumaid lahendusi,» kõneles ta.

2008. aastal alanud Euroopa Liidu programmis «WaterBee», mis eesti keelde tõlgituna tähendab veemesilast, osales Seedri puukool Baltikumist ainsana. Programmi juhid asusid Hispaanias Barcelonas, katseseadmete väljatöötajad ja arendajad on olnud Itaalia, Suurbritannia, Iiri ja Rootsi teadusasutused.

Süsteemi loomiseks on tööd teinud 11 organisatsiooni seitsmel maal: Maltas, Hispaanias, Itaalias, Iirimaal, Inglismaal, Rootsis ja Eestis. «Rootslastel olid katsed ka Soomes. Kõigis neis riikides jälgiti kastmist vajavaid kultuure avamaale ja katmikalale rajatud katsepõldudel,» rääkis Zimmer.

Katses töökindlust näidanud seadmeid asutakse nüüd suurtootmisele kohandama.

2010. aastal alustati Pollis Seedri puukooli istikukasvatuse ülimoodsate kastmissüsteemide katsetamist. Nendel hoidsid silma peal puukooli peremees Elmar Zimmer (paremal) ja programmi Eesti-poolne tehniline töötaja Roland Rool.

2 x PETER KÜMMEL

Analoogseid süsteeme on programmi Eesti-poolse tehnilise toe Roland Rooli sõnusi loodud juba Itaalias ja Iisraelis, aga ükski neist ei ole väga täpne ja efektiivne. See loodi matemaatilise modelleerimise teel ning aluse pani tuntud Hiina matemaatik. Juba praegu on nende vastu huvi tundnud lõunapoolsed suurtootjad ja kui neid tootma hakatakse, langevad tõenäoliselt ka hinnad. Praegu kuluks selle süsteemi kahele hektarile paigaldamiseks vähemalt 4000 eurot.

Otsitakse odavat lahendust

«Maailmas on selliste seadmete vastu väga suur huvi. Käisime Itaalias Bolognas näitusel programmi esitlemas ning kõik kiitsid seda versiooni, mis on töökindel ja inimsõbralik,» rääkis Zimmer.

Ta lisas, et veeprobleemi lahendamiseks korraldab Euroopa Liit teisigi programme ning loodetavasti saab ka «WaterBee» jätku, seekord Hispaania ja Kreeka juhtimisel. «Itaalia katsed olid Põhja-Aafrika lähedal. Sealgi oleks nendele seadmetele suur turg,» märkis Zimmer.

«Erinevalt Lõuna-Euroopast Eestis veepuudust ei ole.

«Veemesilase» paigaldajad olid Barcelonas asuva instituudi IRIS teadur Enric Solaa (vasakul) ja Inglismaa Warwicki ülikooli teadur Howard Hilton.

Samas meil väetatakse tihti koos kastmisveega. Selleks, et liigne väetis ei jõuaks põhjavette, on väga tähtis seda manustada optimaalselt,» selgitas Roland Rool.

Eestis on seadmete vastu huvi tundnud suured maasikakasvatavad, kes senini on kastnud silma ja tunde järgi ning enamasti vett pigem varuga andnud.

Eesti üks suuremaid maasikakasvatavaid, Nõo vallas tegutsev Valdis Kaskema ütles, et esialgu on süsteem liiga kallis ja kohmakas, aga kui see muutub suurematele pindadele taskukohasemaks ja mugavamaks, peab ta selle kasutamist oma väljadel võimalikuks. Samuti võib sellest tema hinnangul olla abi kurgikasvatajatel ja küüslaugu viljelejatel.

Kaherattalised täitsid linna mootorimürinaga ja töid kohale pealtvaatajad

Läinud nädalavahetusel kogunes Viljandisse sadu mootorrattureid, et võtta osa iga-aastasest tsiklisõprade kokkusaamisest «Motoramm». Kõrgemäe tänaval peetud mäkketõusu võistlus, Tartu tänava järveäärsel lõigul tehtud tagarattasõidud ja südalinna läbinud paraad töid tänavaääred paksult rahvast täis. (Sakala)

TEEMAD

Toimetaja STEN MAHOV, 433 0052, sten.mahov@ajaleht.ee

4%

Aktsiaselts Tallink Grupp vedas selle aasta juulis 1 123 456 sõitjat, mida on eelmise aasta juuliga võrreldes ligi neli protsenti vähem.

VÕIMALUS

Keeduvärv on kaunis ja säästab raha

JOHAN-KRISTJAN KONOVALOV
sakala@ajaleht.ee

Möödunud kuul oli Viljandis koolitus, mis õpetas valmistama keeduvärve. Nimetatud moel valminud seinakattematerjali liitrihind algab ühest eurost ning võimaldab puitmajale uue välisilme anda odavamalt kui enamik poes müüdavaid värve.

Linnavalitsuse korraldatud koolitust võõrustas Tartu tänaval maja renoveeriv perekond Pöld, kes on oma maja laudvoodri katnud just keeduvärve kasutades. Pereisa Peedu Pöld jõudis keeduvärvini eri variante kaaludes. Tema sõnul rääkisid selle värvitüübi kasuks loomulik välimus, hea kvaliteet ja muidugi ka laiemalt levinud linaõlivärvidest mitu korda odavam hind.

Olenevalt kasutatavast pigmentist jääb värvi liitrihind ühe ja kaheksa euro vahele. Põldude maja värvitava pinna suurus on 150 ruutmeetrit ja üks liiter värvi katab ligikaudu 3–5 ruutmeetri pinna. Et pere valitud oranži tooni pigment on üks odavamaid, saab majale ühe kihi värvi peale umbes 30 euroga. Arvestades, et plaanis on värvida mitu kihti, võib kogumaksumus jääda 100 euro kanti. Siiski ei saa mainimata jätta, et värvi valmistamiseks kulub omajagu aega ja vaeva.

Keetmiseks on vaja suurt metallanumat, mida saaks kasutada, sobib näiteks 200-liit-

Peedu Pöld näitab voodrilaudade panemisest üle jäänud saematerjali.

ELMO RIIG

rine plekktünn. Samuti kulub suures koguses vett, rukki- või nisujahu ja soola. Et pudrust saaks värv, on vaja raudsulfaati, värvimulda ja linaõlivärnit. Viimati nimetatuid on võimalik osta komplektina. Pä-

rast valmistamiseks vajaminevat materjali tasuta. Sellest tulenevalt võib Viljandis märgata palju helekollaseid ja oranži maju, mis on hiljem taastatud küll muid värvitüüpe kasutades, kuid algse välimuse on need saanud just keeduvärviga.

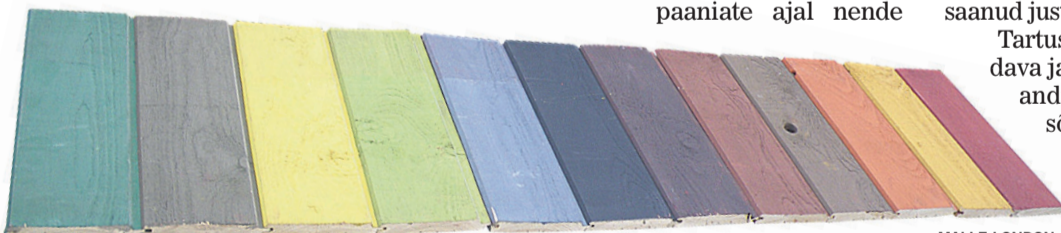
Tartus Hea Maja poodi pidava ja Viljandis koolitust andnud Kati Männiku sõnul on Eestis enim levinud just kollane ja Rootsi punane värv, sest nende valmistami-

seks vajaminev pigment on olnud kõige kergemini kättesaadav. Kui rannikualadel on ajalooliselt värvitud maju Soome ja Rootsi eeskujul punaseks, siis sisemaal on rohkem levinud kollased pigmentid, mida on muu hulgas kogutud soomaagi vahelt.

Värvi maksumuski sõltub pigmendi maksumusest, sest see on ainuke komponent, mis retseptis muutub. Näiteks sinine pigment on üks kallimaid, tõstes liitrihinna kaheksa euroni. Ise värvi valmistades saab

Männiku kinnitusele veenduda, et selles ei ole keskkonda kahjustavaid aineid.

Peedu Pöld on enda jutu järgi arvestanud võimalusega, et maja päikesepoolset külge peab nelja-viie aasta möödudes värskendama. Samas võib põhjaküljel värv vastu pidada ka 40 aastat. Põllu sõnul on üks keeduvärvi eeliseid linaõlivärvi ees ka see, et värv ei kooru, vaid kulub aja möödudes lihtsalt ära. Nii ei vaja pind uuesti värvima hakates suurt eel-

Keeduvärve saab valmistada kõikvõimalikes toonides.

MALLE LONDON

Sooduspakkumistel saab määravaks poe suurus

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Viljandis Uku keskuses asuva Rimi hüpermarketi kliendid on solvunud, sest seal ei ole saadaval kõiki kaupu nii hea hinnaga, nagu kett on sooduskampaania lehtedel välja reklaaminud.

«Kunagi tahtsin osta DVD-sid ning kuigi ma nägin hinda, mõtlesin, et allahindlus tehakse ehk kassas,» lausub Rimi sagedas klient Janek Luuk. «Kui kassas sain teada, et Viljandis filmidel allahindlust ei ole, pani see küll küsima, miks ei ole. Ei saa ju öelda, et see on

nii tilluke pood või et ei ole inimesi, kes asju odavamalt tahaksid.»

Viljandlanna Eve Torn leiab Rimi kampaaniatest rääkides, et Viljandi inimesi ei peeta justkui teiste Eesti elanikega võrdseks. «Meie postkastidesse tuleb igal nädalal palju pakkumisi ning kuu aega tagasi oli ka üks Rimi leht, mis reklaamis tööstuskaupade allahindlust. Paljusid asju sealt Viljandis aga ei saa,» meenutas Torn. «Mul on üks tuttav ka kassast küsinud, miks see nii on, ning saanud vastuseks, et sortimendis ei ole.»

Viljandi Rimi hüpermar-

ti juhataja Annely Adler tõdes, et kliendid on väljareklaamitud soodustoodete puudumise kohta küsinud, kuid tema hinnangul pole see suuremaks mureks kujunenud. «Lihtsalt meie pood on nii pisike ja meil ei ole seesugust suurt valikut. Sellepärast ei saa me ka nii palju pakkuda,» nentis Adler.

Seda, et Viljandi pood ja sealne valik on väikesed, kinnitas ka Rimi Eesti Foodi aktsiaseltsi kommunikatsioonispetsialist Katrin Bats. «Rimi kauplused asetsevad üsna sageli rendipinnal ning meil tuleb kaubad paigutada just sellele pinnale, mis meile kasutada on

antud,» selgitas Bats. Ta tõi näiteks, et kui Tallinna Ülemiste keskuse Rimi valikus on 35 000 tootenimetust, siis Viljandi hüpermarketisse saab neid paigutada 15 000. «Rohkem ei mahu lihtsalt ära,» lisas ta.

Kommunikatsioonispetsialisti sõnustati pakutakse kampaania ajal keskmiselt 1500 soodushinnaga toodet, millest kliendilehes kuvatakse paarsada. Muudes kanalites on lisaks paarkümmend pakkumist ning enamik neist on nähtavad ainult kauplustes. «Proovime enamasti teha pakkumisi nii, et need oleksid saadaval enamikus kauplustes.»

Kuigi Uku keskuses asuv Rimi hüpermarket on keti esinduskauplus Viljandimaal, ei saa sealt kõiki soodushinnaga pakutavaid kaupu.

ELMO RIIG

Kombain läks Kissa-Märdi talirapsipõllule juuli lõpul.

SAAK

Juuli lõpul oli lust talirapsi koristada

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

«Raps on nagu vesi,» teatab Viiratsi vallas asuva Kissa-Märdi talu peremees Väino Viidebaum ja laseb põllul viibijatel tõmmata sõrmedega läbi rapsiseemnehunniku, mille perepoeg Tarmo Teder on just kombainist traktori karrusse lasknud.

Peremees selgitab, et talirapsi koristus algas ülemöödunud pühapäeval ning läheks isegi kiiremini, kui saaki ainult kuskile panna oleks.

«Päevas võtaks terve põllu, kombainil on võimu kõvasti. See tuleb 15–20 hektariga toime, nii mis tolmas, aga mul on see häda, et pole saaki kuskile panna,» räägib ta. «Vilja saan 150 tonni kodus hoida, aga rapsi ei pea teraviljapunkrid kinni. Seda on võimalik sisse võtta 50 tonni, edasi läheb jamaks.»

Viidebaum selgitab, et rapsi peab hoiustama hoolikalt, sest kui teha seemnehunnikus pisimigi liigutust, jooksevad ümargused seemned sirinal laiali.

«Mõnel on põllul kärü juures kogu aeg makrofleksi: niipea kui kuskilt jooksema hakkab, panevad sellega kinni,» tähendab ta.

Kojamehe jälg aknal

Perepoeg Tarmo Teder on see mees, kes rapsi koristab ja koorma põllult minema veab. Ta räägib, et pole arvet pida-

nud, kui kiiresti punker täitub, aga igatahes tuleb see traktori-kärru tühjaks lasta enne, kui põllule tiir peale saab.

«Saan lõigata ainult ühtpidi,» märgib ta. Kollasel New Hollandil teisel pool vikatit pole.

Et kombain on erkkollane, tuleb õigupoolest ilmsiks alles siis, kui Teder sellele näpuga triibu tõmbab. Rapsikoristus on kole tolmune töö.

«Uurisin, miks see nii palju tolmas,» sõnab Väino Viidebaum, kes kasvatab tänavu talirapsi esimest aastat. Eelmisel sügisel oli ta pannud künni alla sealäga ning siis olevat vilja alati tumedam, kuid kindlasti mängib rolli ka kuiv ilm.

Tedre ütlemist mööda oli masin eriti tolmune esimesel koristuspäeval. «Ainult koja-

Juba enne seda, kui Tarmo Teder jõudis kombainiga põllule tiiru peale teha, oli punker rapsiseemneid täis ja need tuli kärru lasta.

mehe jälg oli aknal, kõik muu oli tolmuga kaetud,» meenutab ta. Kabiini ronimiseks kasutavad ta kindaid, et päris mustaks ei saaks.

Muidu polevat töö viga, sest seest on kombain puhas, konditsioneer töötab ja muusika mängib. «Särk on tööpäeva lõpul ka valge,» lausub ta, osutades oma heledale T-särgile.

Parajalt kuiv saak

Kissa-Märdi talu peremehe sõnusti oli möödunud nädala algul rapsi hea koristada — lausa lust, sest niiskuseprotsent püsis sobilikult madal.

«See jääb üheksa ja poole kanti,» teatab Tarmo Teder ning meenutab, et eelmisel aastal oli viljakoristuse ajal märksa niiskem, 20 protsendi ringis.

Õigupoolest käis Väino Viidebaum juba juuli teisel poolel põldu sellise pilguga kaemas, et võiks vist hakata talirapsi lõikama.

«Korjasin kaunu ja nende niiskus oli 12 protsenti,» ütleb ta. «Ajasin poisi kombainiga peale, aga sõtkutud kohtades oli raps ikka roheline, 21-protsendilise niiskusega.»

Sestap tuligi koristustöödeks oodata juuli viimaseid päevi, mil üheksa juurde jääv niiskusetase oli juba sobiv. «Sobiv vahemik on kuuhest üheksani,» selgitab peremees. Ta lisab, et käis äsja Uusnas, kus lõigati varast otra. Seal oli niiskusetase juba nii madal, et polegi enam õieti tarvis kuivatada.

«Ühel aastal oli mul ka nii, et vist kaks või kolm koormat kuivatasin, teised läksid kuiva-

tamata, sest kaeras oli kaheksa protsenti niiskust ja see oli ideaalne,» meenutab ta.

Kui esimeste koristuspäevade kohta on peremehel öelda ainult häid sõnu, siis müügihinda nimetab ta küll näruseks. «Saja tonni teravilja pealt kaotab jämedalt 7000 eurot,» nendib ta. «Möödunud aastal olid hinnad veel head.»

Tegelikult on hind tema sõnusti aastaid tagasi hullemgagi olnud, aga kui see on ükskord juba sobilik, valmistab tagasimineku ikka meeleshärmi.

Talinisu läks untsu

Talirapsi külvas Väino Viidebaum 30 hektarile ega jõua enda jutu järgi ära kahetseda, et pani seda võrreldes talinisu nii vähe. Viimane läks enamjaolt untsu, sest kevad oli kehv.

«Rohkem kui 50 hektaril võtsin nassuläinud talivilja üles. Kolm või neli hektarit jätsin, et seemet saada. Külvasin sisse ega hakanud üldse muud moodi jamama,» räägib ta.

Teravilja ja rapsi all on Kissa-Märdis umbkaudu 230 hektarit põldu. Kõige rohkem külvati suvinisu, kuid ka kopsakas kogus talirapsi on sama hästi kui müüdnud.

Peremees kuulub oma sõnul Kevili põllumeeste ühistusse, mis tähendab, et tema raps läheb Rakverre ja edasimüük käib ühistu kaudu.

Kuigi talirapsi kasvatab Viidebaum esimest aastat, kiidab ta seda kultuuri. «Palju vähem on muret. Seda pole vaja nii palju pritsida kui suve oma,» lausub põllumees. Selgituseks lisab ta, et taimed hakkavad öitsemisele siis, kui söödi-

Kissa-Märdi talu rapsipõldu koristanud perepoja Tarmo Tedre jutu järgi on praeguste masinatega hea tööd teha, aga et raps tolmas hirmsasti, tuleb kombaini akent aeg-ajalt puhastada.

kuid veel ei ole ja mesilased ka õieti ei lenda.

«Talirapsil ma peaaegu ei näinudki mesilasi, aga suve omal küll,» möönab Väino Viidebaum. Talikultuuril olla

ühtlasi suurem saak, kuid ei puudu ka oma hädad. «Untsu võib minna. Kui see ei talvitu, jääb põllumees hoopis ilma — see risk on kogu aeg,» selgitab ta.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalajakirjastus.ee

ÜRITUSED

Kohvikus Fellin esineb homme, 7. augustil kell 21 ansambel Ukerdajad, sissepääs 3 €. Lisa-info ja broneerimine e-postiga info@kohvikfellin.ee, telefonil 435 9795. Kauba tänav 11, Viljandi.

Viljandi KEK-i pensionäride klubi tähistab 8. augustil kell 13 Männimäe külalistemaja aias ehitajate päeva. Riia maantee 52-d, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on 10. augustil kell 11 maleturniir «Karksi ratsu».

Murri häärberis on 10. augustil kell 17 Morna, Muri ja Suuga küla päev.

NÄITUSED

Viljandi muuseumi näitusetoas on 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastav näitus «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi uue kunsti muuseumis näeb 20. augustini rahvusvahelist kunstinäitust «Vabaduse püüe» ja Kuulo Vahteri Eesti 95. aastapäevale pühendatud näitust «22 Eestit». Sellele on välja pandud portreed Eesti riigitegelastest alates Jaan Tõnissonist kuni Andrus Ansipini. Linnu tänav 4.

Mõisaküla muuseumis on 24. augustini näitus «Nordea reis

Kondase keskuses saab vaadata Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaažide näitust «Keele ilu».

ümber imelise ilma». See koosneb postkaartidest, reisitekstidest ja huvitavatest markidest, mis Jaan Tätte saatis maailma-reisi ajal viljandlasele Kaljula Saarele. Näitus on avatud muuseumi lahtiolekuajagadel. Info

tel 435 5607.

Kondase keskuses näeb 26. augustini väljapanekut «Meisterfotograaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902—1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamb-

laažinäitust «Sinine, valge, punane», 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaarre maale müstilistest olevustest «Õised olevused» ning 22. septembrini Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaaže «Keele ilu» ja

Urve Küttneri näitust «Visioonid». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel on 30. augustini Haapsalu graafilise disaini festivali näitus «Eesti kultuuriplakat 2013». Tallinna tänav 11/1.

Paistu rahvamajas ja raamatukogus saab 31. augustini vaadata näitust «Looduse aasta foto 2011».

Sakala keskuse sammassaalis on suve lõpuni Riho ja Ilme Kulla loomingut tutvustav näitus «Kuldne skulptuurisuvi». Seda saab vaadata K—R kella 12—19, L kella 12—17. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuse esimese ja teise korruse fuajees ning sinises saalis saab 2. septembrini näha näitust «Loodusfoto 2012».

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapanekut koostades on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele Eesti fil-

Õnnitleme oma kallist kullatera

MAIE TAMMEMÄED

70 aasta juubelil.

Soovime tugevat tervist, kannatlikku meelt ja kerget tantsujalga!

Rahvatantsurühm
Susanna

miarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse on koostanud Lea Hein ja kujundanud Tiiu Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

Suure-Jaani külalistemajas saab näha Valev Seina maalinäitust «Jaanist mihklipäevani». Ilmatari tänav 3-a. Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Laine, Laina, Lainela, Laini, Laive ja Laivi.

HOROSKOOP

JÄÄR (21. III — 20. IV)
Täna on sul raske end vaos hoida. Tunned soovi teisi kontrollida, kuid ära suru oma tahet teistele jõuliselt peale.

SÖNN (21. IV — 20. V)
Sul õnnestub peaaegu iga töö, kui vaid tunned, et tehtav on sulle meelepärane.

KAKSIKUD (21. V — 21. VI)
Püüa kodus püsida ja lähedaste toetust pälvida. Suhtlemine kaaslastega ei edene. Ära anna lubadusi, neid on raske täide viia.

VÄHK (22. VI — 22. VII)
Oled täna suurejoonelisem ja avatum kui tavaliselt. Kutsud meelasti inimesi külla ning korraldad neile lahke ja küllusliku vastuvõtu.

LÕVI (23. VII — 22. VIII)
Kui sul avaneb võimalus end täiendada või midagi uut õppida, siis ära jäta seda kasutamata. Ole valmis katsumusteks.

NEITSI (23. VIII — 22. IX)
Täna kipuvad suhted pingeliseks minema ja konfliktid on kerged tulema. Head teeks loogastav saunaskäik.

KAALUD (23. IX — 23. X)
Lase oma kammitsetud mõistust vabaks ja tee midagi sellist, mis sulle tõeliselt meeldib.

SKORPION (24. X — 22. XI)
Ole rahaasjades eriti tähelepanelik. Võimalik, et keegi püüab sind alt tõmmata. Parem tegele millegi loomingulisega või hoopis õpi.

AMBUR (23. XI — 21. XII)
Idealiseerid inimest, kelle vastu sul on juba pikka aega romantilised tunded olnud. Suureneb vajadus läheduse järele.

KALJUKITS (22. XII — 20. I)
Täna on kasulik peatuda ja oma elu üle järele mõelda. Hea aeg tähtsaid otsuseid vastu võtta. Oled tasakaalukas ja rahulik.

VEEVALAJA (21. I — 18. II)
Keegi tuletab sulle meelde kohustusi, millest oled juba ammu lootnud vaba olla. Oled pealiskaudne ja rahutu.

KALAD (19. II — 20. III)
Oled ülitundlik ja emotsionaalselt ebastabiilne. Kaldud kõike liiga isiklikult võtma ning solvud kergesti.

Allikas: Delfi

KAHENAISEPIDAMINE	KOIT	TAGANUTMINE	AAR	MEELEMÄRKUSETUS	S. KINGI TEOS	JUURVILI	ÜKSIKLANE	E. NÄITLJANNA (IN.+N)
VEHE HELILOOJA								
SUU OSA			HISPAANIA KIRJANIK RUSUV					
MUUSIKARIIST					DIGIKASSETT (INGL. K.) KÜSISÖNA			
B NAABER	E. NÄITLJAJA (N.+IN.) VERITASU							
RASKE	ALEVIK VILJANDIMAAL	TAIME ALGE	LÄBIPAIS-TEV PABER	PRANTSUSE HELILOOJA	NOOT	AUDIO-VISUAALNE JÕGI EESTIS	LEHK OIMAMA	24-S TÄHT POPSTAAR
KOGU KREMPER				ÜLESVÕTTE-APARAAT			LAMBERT TUUS	MICROSOFT POLE KAUA JUUA SAANUD
								TERANE
ASUSTATUD KOHT				ROOMAJA REHEALLUNE			ASETUS MOLIERE'I NÄIDEND	
LUTEETSIUM		... KAUKS KEHAERITIS		KULDI KAASA FANTASTIKA			NORRA MAAKOOD EMARIND	
T NAABER	SÄRK ELU-...			USA OSARIK TEATUD MAASTUR			RÜSIN SUUR TAIM	
KAMPSUNI-SÕOJA			EESTI HELILOOJA OSMIUM				E. ENDINE NÄITLJAJA (IN.+N) MENDELEEVIVUM	
LAHENDUS-EESKIRI				MÖÖDAMINNES JOOD				
LAUSA				KENTSAKUS				

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.laik@ajaleht.ee

12

Karksi valla motokrossisõitjad Kert Varik ja Erkki Kõiv said Kiviõlis peetud külgorviga mootorrattaste maailmameistrivõistluste etapil Eesti parima meeskonnana 12. koha. Esimeses võistlussõidus olid nad 14. ja teises 8.

TULEMUSI

VIBULASKMINE. Viljandi spordikooli kasvandik Laura Nurmsalu võitis Eesti meistrivõistlustel naiste konkurentsis kuldmedali. Meeste vaistuvibulaskmises tuli Eesti meistriks Viljandi klubi liige Andre Palumäe. Plokkvibulaskmises teenis esikoha Vana-Võidu meeskond.

JALGPALL. Viljandi Tulevik pidi Eesti meistrivõistluste esiliigas 0:5 alla vanduma Jõhvi Lokomotivile.

Meistrivõistluste teises liigas kaotas FC Tarvastu 0:3 Tartu JK Welko Elektrile ja Tuleviku teine esindus 0:6 Sõrve JK-le.

Meistrivõistluste kolmandas liigas lõppes Tuleviku Vanakeste ja Suure-Jaani Unitedi mõduvõtt esimesena nimetatud meeskonna 2:0 võiduga. Samas liigas alistas SK Tääksi 3:1 Valga Warriori.

Viljandi Tuleviku klubi noortemeeskond võitis möödunud nädalal peetud Saaremaa U-12 vanuseklassi karikaturniiri. Esikohta selgitavas mängus alistasid viljandlased Tallinna Kalevi.

RANNAVOLLE. Eesti U-16 vanuseklassi meistrivõistlustel tuli Silver Maar koos Edvin Raagiga teiseks. Kristiine Miilen ja Kärt Unt olid U-18 meistrivõistlustel kolmandad ning U-20 mõduvõtul teised.

PETANK. Pühapäeval Viljandi rannas peetud Heliose sarja etapi võitis Marko Kiivikas Leo Lukka ja Janek Väli ees.

KÄSIPALL. Eesti rannakäspalli meistrivõistluste teisel etapil sai Viljandi HC meeskond kolmanda koha. Kolmes noorte vanuserühmas lõpetasid Viljandi spordikooli poisid teise kohaga.

SÕUDMINE. Kaspar Taimsoo pälvis Eesti meistrivõistlustel meeste ühepaadil kuldmedali. Samuti oli ta osaline paaris- ja üksikaeru neljapaadi ning kaheksapaadi võidus. Neljase ja kaheksase paadi koosseisu kuulus ka Kaur Kuslap, kes oli lisaks võidukas meeste roolijata kahesel paadil. Kaspar Taimsoo pälvis kuldmedali ka paarisaeu kahepaadil.

TULEKUL

JALGPALL. Täna kell 17 kohtuvad Viljandi staadionil Eesti 1997. aastal sündinute meistrivõistluste esiliiga turniiril Viljandi JK Tulevik

ja Tallinna FC Levadia. Kell 19 algab sealsamas Eesti karikavõistluste kohtumine Tuleviku ja Tallinna FC Flora vahel.

Viljandis algas rahvusvaheline noorteturniir

Eile algasid Viljandi tenniseväljakutel rahvusvahelise noortevõistluse «Airok Viljandi Open 2013» põhiturniiri kohtumised. Paraku pidi ainus osalev kohalik mängija Annemai Mutso avaringis vastu võtma kaotuse.

Peakohtunik Ott Ahoneni sõnul peeti esimesed kvalifikatsiooniturniiri mängud juba nädalavahetusel ning eile algasid neidude ja noormees- te üksikmängu põhiturniiri kohtumised.

16-aastaste mõduvõtul kaasateinud Mutso jäi alla läti tüdrukule Sona Olesovalle.

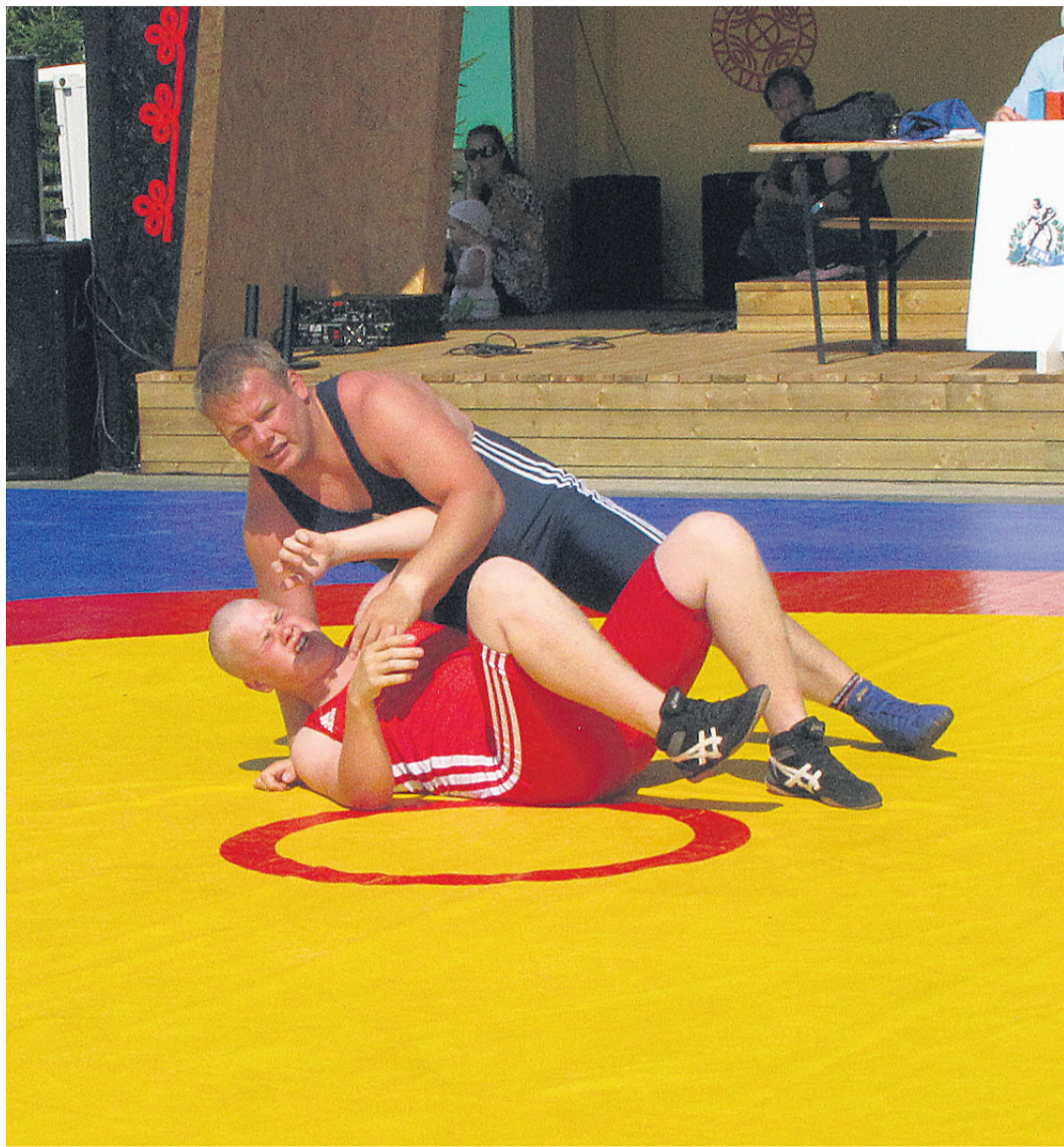
Mõlemad setid lõppesid tule- musega 4:6.

Viljandlanna osaleb veel neidude paarismängus koos Kimberly Valgemäega. Neidude üksikmängus esimese asetusega Valgemäe oli avaringis kindlalt üle lätlannast Anna Maria Bukinast.

Ott Ahoneni sõnul tahavad korraldajad võitjate selgitamiseni jõuda reedel. «Loodame, et ilm võimaldab meil mängude kavast kinni pidada. Nädalavahetusel algavad noortel pealinnas Eesti meistrivõistlused,» lausub ta. (Sakala)

Viljandis asetleival turniiril ainsa kohaliku mängijana osalev Annemai Mutso pidi avaringis lätlanna paremust tunnistama.

Laupäeval kodurahva ees maadelnud Ragnar Kaasik (sinises) teenis Eesti lahtistel vabamaadluse absoluutkaalu meistrivõistlustel pronksi, olles sellega kahe tugeva lätlase järel parim eestlane.

MADIS LUIK

MAADLUS

Paistus võimutsesid tugevad läti mehed

VALDEKO KALMA, Tuleviku maadlusklubi president

Paistu spordiväljakul pidid eesti vägilased tugevatele lätlastele alla vanduma, ehkki tegu oli Eesti absoluutkaalu vabamaadluse meistrivõistlustega.

Laupäeval 22. korda teoks saanud turniirile olid kutsutud mehed kehakaaluga 80–120 kilo. Esimest korda tegid kaasa ka Läti vabamaadluse tipud: mul- lunde juunioride poolraskekaalu maailmameister Imants Lagotskis ning eelmise aasta täiskasvanute maailmameistrivõistluste viies ja Londoni olümpia- mängude kümnes Armands Zvirbulis. Ettearvatult domineerisidki võistlusel nemad.

Kümne osalejaga turniiril jagati konkurendid kahte alagruppi ning lätlased sattusid loosi tahtel eri alagruppidesse.

Juba avakohtumine andis läti maadlejate tugevusele kin- nitust: Eesti valitseva raske- kaalu meistri Kaarel Maateni ja Imants Lagotskise matš lõp-

pes viimati nimetatu ülekaalu- ka võiduga. Teises alagrupi kohtumises olid vastamisi Meelis Sillat ja Paistu atleet Kaupo Kaasik ning see lahenes Silla- ti nabi võiduga.

Teises ringis pidi Meelis Sillat tunnistama endast 32 kilo enam kaaluva Kaarel Maate- ni paremust, kuigi oli aktiiv- sem pool — ju andis tunda suur raskuste vahe. Kolmanda ringi kohtumises seljatas Meelis Sil- lat Põlva esindaja Evo-Richard Lode. Viimases alagrupi kohtu- mises jäi ta kindlalt alla lätla- sele Imants Lagotskisele. Ala- grupi lõpetas ta seega kolman- da kohaga ja pääses viienda ko- ha matšile. Kaupo Kaasik jät- kas seitsmendat kohta selgita- va kohtumisega.

Teises alagrupis maadlesid teiste seas lätlane Armands Zvirbulis ja meie esiraskekaal- lane, Paistu mees Ragnar Kaasik. Kaasik alustas ülekaaluka võiduga põlvalse Ahto Pragi üle ja seljatas teises kohtumi- ses järvamaalase Kristo Kiige.

Oma kolmandas kohtumi- ses läks Paistu vägilane kokku nimeka lätlasega. Esimesel maadlusajal suutis ta 1:0 juhti- ma minna, kuid järgmisel võt-

tis Zvirbulis oma vormistades 3:1 võidu.

Neljanda ringi kohtumises seljatas Ragnar Kaasik noor- kese Hannes Kääriku ja lõpe- tas alagrupi teise kohaga, mis andis talle koha pronksmedali kohtumises.

Seega jäi turniiri finaali lät- laste omavaheliseks arvete- klaarimiseks ja võitjana väljus kogenum Armands Zvirbulis. Pronksikohtumises olid vastamisi Eesti valitsev vama- maadluse meister Kaarel Maaten ja hõbeda omanik Ragnar Kaasik. Kui veebruaris peetud meistrivõistlustel pidi Kaasik tunnistama vastase paremust, siis seekord lõppes matš tema kindlas eduseisus vastase sel- jatamisega.

Viienda koha vastasseisus võitis Meelis Sillat 7:0 järvamaalase Kristo Kiige ja seits- menda koha kohtumises alistas Kaupo Kaasik ülekaalukalt Hannes Kääriku Põlvast.

Viimastel aastatel Paistus peetud absoluutkaalu meistri- võistluste korralduse on oma südameasjaks võtnud kohalik aktiiv eesotsas Jaanus Kaasi- kuga, kes on ära teeninud suu- re tunnustuse.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mõlter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotoagraaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rütüli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid tühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitsitud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8669

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Reedel ja pühapäe-
val sündis Viljandis
tüdruk ning laupäeval
kaks tüdrukut.

135 AASTA EEST

Sakala,

5. august 1878

Tänavu kasvab vili me maal nii toreste, kui kaua mitte näha ei ole olnud, aga seal on nüüd nuhtlus meie maa- le tulnud, nagu seda enne veel seesugustel suurel määral ei ole olnud. Linad on ütlemata ilusad tänava, aga ussid söövad ta mõnes kohas põllult sootumaks ära, nimelt on see nuhtlus Wil- jandi linna ligilähtel ja ka Wändra ja Tori vahel. Teis- test kohtadest ei ole meile veel sõnnumeid tulnud.

Kui soovid kindlat töökohta pidevalt laienevas ettevõttes, siis tule tööle Maximasse!

Tartu Maxima X/XX kauplused ootavad oma meeskonda:

KASSAPIDAJAJAID • MÜÜJAJAID • SAALITÖÖTAJAJAID • MÜÜJAJAID • LETITEENINDAJAJAID • KORISTAJAJAID

Ettevõtte garanteerib:

- stabiilse palga
- sotsiaalsed garantiid
- tasuta lõunasöögid
- erinevad motivatsioonipaketid
- tööalase tasuta koolituse

Täitke töötaja ankeet meie kodulehel www.maxima.ee

Saatke CV personal@maxima.ee
Info telefonil 602 3116

MAXIMA

Meil on tulevikku!

Kui soovid kindlat töökohta pidevalt laienevas ettevõttes, siis tule tööle Maximasse!

Viljandi Maxima X/XX kauplused ootavad oma meeskonda:

• MÜÜJAJAID-KASSAPIDAJAJAID

Ettevõtte garanteerib:

- stabiilse palga
- sotsiaalsed garantiid
- tasuta lõunasöögid
- erinevad motivatsioonipaketid
- tööalase tasuta koolituse

Täitke töötaja ankeet meie kodulehel www.maxima.ee

Saatke CV personal@maxima.ee
Info telefonil 602 3116

MAXIMA

Meil on tulevikku!

KUGA müüja
kogemus mugavusest

SUUR VALIK MÖÖBLIT.

Tule ja tutvu! Hinnad soodsad.

JÄRELMAKSU VÕIMALUS!

MEIE KAUPLUSED:

VILJANDIS Riia mnt 52
tel 433 6029, E-R 9-18, L 9-16, P 10-16

ABJA-PALUOJAS Tiigi 1
tel 436 0158, E-R 9-18, L 9-15

VALGAS Vabaduse 2/4
tel 767 0173

TÜRIL Tehnika 8
tel 384 8576

RAPLAS Piiri 5-a
tel 489 4453

PÕLVAS Jaama 69-d
tel 799 1489

JÕGEVAMAAL Pauastveres
tel 775 1310

MAARAHVA POOD
www.sordiseeme.ee

**Maarahva pood
nüüd ka Viljandis!**

Ilmarise t 1 (Viljandi bussijaam)

MÜÜGIL:

- purgid-kaaned-ämbrid
- mahlapressid
- kodusveini ja -õlle tarvikud
- mesindustarbed
- lemmikloomatoidud
- lillesibulad
- kotad-kalossid-kummikud

AVAMISHINNAD!

VESMEL
Ostame kasvavat metsa ja metsakinnistuid, metsamaterjali ja raieõigust.
Pärnu, Riia mnt 87
info@vesmel.ee
Tel 502 0471, faks 443 2550.

**PUURKAEVUDE
RAJAMINE**
Hind alates
35 €/jm
Kagu
Kagu
info@kagukaevud.ee
Tel 5687 6887

tootsi Turvas ostab:
kasvatav ja tee ärde
vирnastatud võsa
Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

Tartu Mill
AS Tartu Mill ostab
TERAVILJA
ja pakub kuivatusteenust
Tartus ja Puhjas.
Info: 521 4957 Tartu, 526 2232 Puhja

TOLMETS
TOLMETEX OÜ
MUSTA JA VÄRVLISE
METALLI KOKKHOOST
ALATI PAREMAD HINNAD
KARKSI-NUIA, VILJANDI MNT 3C
☎ 16961 WWW.TOLMETS.EE

EESTI METSAMAAKLER
ostame
METSAKINNISTUID
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

TRAFIX EESTI OÜ

Trafoxi Eesti OÜ kuulub Muuntosähk OY gruppi, mille aasta käive on 30 miljonit eurot. Muuntosähk OY tehased asuvad Eestis, Soomes ja Hiinas. Ettevõtte eesmärk on valmistada parima kvaliteediga tooteid ja olla juhtival positsioonil elektroonikaga tegelevate firmade seas üle maailma. Eesti tehase asub Viljandis ja ettevõtte käsutuses on üle 5000 m² tootmishoonet.

Pakume tööd **mehaanikule-mehhatroonikule.**

Töö kirjeldus:

- masinate ja seadmete seadistamine, remont ja hooldus;
- uute seadmete paigaldus, olemasolevate seadmete ümberpaigutus;
- probleemide lahendamine.

Nõudmised kandidaadile:

- erialane töökogemus;
- tulemusele orienteeritus, positiivsus, vastutustundlikkus;
- valmisolek vahetustega töötamiseks;
- eesti keele oskus.

Kasuks tulevad:

- suutlikkus iseseisvalt lahendada probleeme ja leida võimalusi seadmete töö kiirendamiseks;
- tehniline töökogemus tööstuses ja tootmismasinatega;
- elektri-, pneumaatika- ja hüdraulikaalaseid teadmisi hõlmav kutseharidus;
- kutsetunnistus;
- tehniline haridus;
- metallitöö- või/ ja automaatikaalased oskused;
- oskus lugeda elektri-, pneumaatika- ja hüdraulikaalaseid jooniseid;
- oskus valmistada lihtsamaid seadmeid;
- inglise keele oskus;
- tahe läbida koolitusi.

Ettevõtte pakub:

- huvitavat ja mitmekesist tööd;
- püsivat töökohta ja kindlat sissetulekut;
- väljaõpet ja eneseteostusvõimalust;
- sõbralikku ja aktiivset kollektiivi.

Tööle asumise aeg niipea kui võimalik.

Kandideerimiseks palume saata CV ja motivatsioonikirja e-posti aadressil kristiina.kikas@trafox.fi hiljemalt 31. augustiks.

PLASTO
AKNAD • UKSED
AASTAST 1991

AUGUSTIKUU PAKKUMINE

**TELLI ENERGIASÄÄSTLIKUD
AKNAD 88 plus AUGUSTIS
PARIMA HINNAGA!**

**PLASTO JÄRELMAKS
6 KUUD INTRESSIVABA!**

OSTA PLASTO KINKEKAARTE!

Green Line
PLIIVABA ÖKOPROFIIL

KÖMMERLING
N° 1 PVC aknaprofiilide tootja Euroopas

PLASTO AKNATEHAS:	PETERBURI TEE 92D, 11415 TALLINN	(+372) 622 1500 - INFO@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 08.00 - 18.00 · L 09.00 - 14.00 LADU: E-R 08.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO MUSTAMÄE:	SÕPRUSE PST 222, 13412 TALLINN	654 2545 - MUSTAMAE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00
PLASTO ÕISMÄE:	ÕISMÄE TEE 1A, 13514 TALLINN	639 5500 - ÕISMAE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO LASNAMÄE:	PUNANE 40, 13619 TALLINN	635 2000 - LASNAMAE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00
PLASTO TARTU:	RIIA 24A, 51010 TARTU	742 7470 - TARTU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00 LADU: E-R 9.00 - 17.00 · L, P SULETUD
PLASTO PÄRNU:	PAPINIIDI 5A/1, 80042 PÄRNU	442 0136 - PARNU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00 LADU: N 14.00 - 17.00 JA R 09.00 - 12.00
PLASTO RAKVERE:	LAADA 3A, 44310 RAKVERE	322 7785 - RAKVERE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO HAAPSALU:	POSTI 41, 90507 HAAPSALU	473 7400 - HAAPSALU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00 LADU: K 09.00 - 12.00 · N 15.00 - 18.00
PLASTO NARVA:	RAHU 36A, 20604 NARVA	356 0291 - NARVA@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L 10.00 - 15.00
PLASTO JÕHVI:	RAKVERE 11, 41531 JÕHVI	337 0164 - PLASTOJHVI@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO VILJANDI:	TALLINNA TN 11, 71012 VILJANDI	433 3651 - VILJANDI@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO SAAREMÄE:	TALLINNA TN 27, 93811 KURESSAARE	473 1336 - SAAREMAA@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 17.00 · L, P SULETUD
PLASTO PÕLVA:	KUUSE 2/JAAMA 14, 63303 PÕLVA	799 1717 - POLVA@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD
PLASTO PAIDE:	VEE TN. 1, 72713 PAIDE	384 7040 - PAIDE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 · L, P SULETUD

WWW.PLASTO.EE · WWW.PLASTO.EE/KONTAKTID · INFO@PLASTO.EE